

TELEGRAFUL ROMAN.

Nº 55. ANULU XIII.

Telegraful este de două ori pe săptămână: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expediția oiei pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretul prenumerării pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. și pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru principale și terii străine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru întreaga óra cu 7. cr. sirul cu litero mici, pentru a doua óra cu 5½ cr. și pentru a treia repetare cu 3½ cr. v. a.

Sabiu, în 15|27 iuliu 1865.

„Siebenbürgen und die österreichische Regierung in den letzten vier Jahren“.

III.

(A se vedea nr. 41 și 50 din „T. R.“)

Cap. V. analizează miscările naționale săsești din timpul mai nou. Autorul brosuri dice: ea Sasii pâna la începutul secolului prezintă au avut constituiunea loru municipală — o instituție din evul mediu, cu care-si poteau ei aperă libertatea în contră toturor atacurilor. Dara lipsindu națiunii săsești unu elementu tare și independent (cum aru fi o aristocrație ruginită), Sasii au cadiuți jefuia burocratiei sele celei impuse unilateral din partea regimului, prin punctele regulate delă a. 1805. Si asiā astăzi factorul principal alu Sasilor și burocratia loru, pe candu ei aru trebui să-si cante mantuindu cu totulu în alti factori, — adeca aru trebui să-si caute tovarăsi din acele națiuni ale tierei, cari că și Sasii au de lipsa să-si apere drepturile și pretensiunile cele eredite din trecutu și eredinde și pe viitoru, cu cari singuri voru poē infrenă elementele cele noue (pe Români), ce circa a-si face drumu peste ruinele trecutului. — Cu alte cuvinte: Sasii și s-a înnoiesca uniunea celoru trei națiuni dela 1437 în contră blastemati loru de Români. —

Dara — dorere! striga pamphletistul — ca burocratia sasa în locu să-si aduca aminte de acesta detorintia conservativă a națiunii loru, ea si cauta mantuindu numai în regimul austriacu, exploatajandu antipatia acestuia în contră națiunii magaro-secui.

Eata cum a purcesu burocratia sasa în astă privinția.

Dupa diu'a cea memorabilă din 20 Octobre 1860 și intre Sasii s-a stirnitu rivn'a cea nobila d'a se retrage iara în melciul vechilor sele privilegie. Pentr'aceea Baronul Kémény și Contele Miko au și mijlocit ordină cătra Br. Salmen sa restituie Saxenlandul imbracatu și incalzită cum l'au avutu inainte de 1848.

Dara cum a resplatit burocratia sasa marinității aristocratice din Ardélu?

Asiā ca dens'a a aruncat cu petri în contră celoră ce le-a datu pâne.

De aci incolo — pamphletistul nostru lîne o eremida cătra Sasii, insîrandu-le cu deameruntul pecatele, — adeca cum ei — în locu să priimesca legile din 1848 — mai bucurosu s'au alaturat la diplom'a din 20 Octobre și patent'a de Februarie — în locu să restituie pe cuviosulu Verböczy dimpreuna cu măștele aprobatelor și a statutelor săsești, au adoptat mai bine legile austriace; — în locu se restituie uniunea celoru trei națiuni dela 1437. ei au asternutu Maiestatii Sele unu planu, ca cum s'aru poté execută egal'a indreptățire a națiunii române, și alte asemenea bazaconie. Cu una cuventu — în locu să se imprene Sasii cu magaro-secuii spresugrumarea Românilor, ei s'au întovarăsit cu acestia, că s-a prapadescă pe Magari și Secui. —

Dupa acestea discrimina rerum trece la cap. VI, că sa purece și miscările naționale intre Români. Dlui intre alte multe adeca dice: Candu s'a fostu desvoltat sistemul politico-națională a Ardélului cu trei națiuni și patru confesiuni recepte, fiind națiunei române se bucurau totu de acea libertate individuală, de care se bucurau și Unguri și Secui. Pentru nobilul român era asemenea indreptățit, că nobilul magiar și secuiu, eara iobagiulunguru asiā de neindreptățit că și celu român, — de-si nu e de nega — dice elu — ea libertății Românilor i lipsea a celu centru politico-naționalu și religiosu, pe care lu aveau celelalte națiuni, și ca sarcină iobagiei cadă pre tieranulu român mai apasatu că pe celu magaro-secuiu. —

Pe candu asiadara — legile din 1848 au proclamatu egal'a indreptățire a toturor locuitorilor tierei, prin aceea s'a

datu și Românlui totu, ce se poté dă unui cetățen liberu de statu. Recunoște insă, că numai intr'o direcție nu s'a potutu desvoltă acesta egalitate de dreptu pentru Români, și acăstă privesc la punctul limbii.

Egalitatea de dreptu a limbii — dice elu — nu se poté denegă nici Românlui, numai aceea nu poté fi o dimensiune, ce aru poté pericolă statul. Intre mai multe limbi ale tierei un'a trebuie să aiba antaietate, a de căsătoria sătăpâna. Aceasta antaietate nu se poate concede nici limbei române, pentru că acesta limba e o limba prăsta și necultă, dura nici cele germane, pentru că astă e limb'a celei mai mici părți a locuitorilor tierei, — ergo — și igitur — numai celei magiare, pentru că această e destulu de cultivată și o cunoscere mai totu omulu cultu din tiéra.

Dupace asiadara prin legile din 1848 s'a fostu enunciata egal'a indreptățire peste totu, și aru fi trebuitu sa urmeze numai aceea, că despre o parte și Români prin liber'a loru activitate și sub garanția statului să-si formeze centre naționale și religiose, precum și totu acele instituții a libertăției individuali, care-i lipsea, iara despre altă, că sa se caseze totu deodata totu acele prerogative naționale și religiose, ce impedeau desvoltarea libertății individuali.

Asiadara — conclude elu — miscările Românilor după intrarea în viața a legilor din 1848 aru fi trebuitu sa se restranga numai la eștuirea egalei indreptățiri a limbii loru atâtă in vieti sociala privată cătu și in statu.

Mai multu nu poteau ei pretinde fără pericolarea statului. Si totusi regimul austriacu, în urm'a diplomei din 20 Octombrie 1860, în locu să sustînă vechile instituții, și legi a le tierii, au facutu și mai mari concesiuni Românilor. Cu acestea statul e pericolat, pentru că națiunea româna nu se multiameșce nici cu atât'a, ci ea nutrește tendinție, ce merge și mai departe, și ca prin buitogatasiele demagogilor ei au și datu semne, că Români nu se voru odichni, până nu si voru ajunge scopulu. Este invederatu — dice autorul — că ultim'a loru tinta e dacoromanismulu.

Dupa desființarea dietei ungurești agitațiunile române au luat o dimensiune și mai lată, ceea ce nici nu se poate altfel acceptă dela unu popor rude și neciopliti cum e Românlui, și dela unu regim, care exploatază astă circumstanția spre felosulu seu.

Cesti din urma 15 ani au aflatu pe națiunea româna în cea mai miserabilă stare a culturei, pentru că ea d'abia numeră la un'a pâna la două sute de individi — capabili macar de a citi și scrie. De aceea totu vieti politica a Românilor se manifestă numai în servilismulu capilor ei bisericesci, și a vr'o cătoru-va demagogi, ce conductă o masa primitiva de popor prin totu feliul de promisiuni comunistice. Si toti acești factori n'ară fi potutu și asia de periculosi, fără conlucrarea regimului.

Regimul adeca a favorită pre acești factori prin aceea, că le-a datu o organizație, prin care ei să devină în stare de a poté atacă mai cu energie și efectu interesele publice politice. Elu se uită odichnitu, pe candu Români și formează congrese, comitete, deputații și adrese naționale, și se bucură vediindu că Români și aroga o potestate revoluționară spre a atacă unitatea și maiestatea statului.

Că sa-si ajunga ultimulu loru scopu, demagogii români a pusu două lueruri in lucrare:

- 1) De-acastigă in faptă cătu se poté mai măretereu politicu pentru națiunea română;
- 2) De-a-si castigă in dieta Ardélului cea mai posibila prevalență, și asiā a-si asigură legalitatea terenulu eluptat.

Spre ajungerea panelului d'antâi era de lipsa, ca prin ordinacinni mai inalte, sa se latiesca intrebuintarea limbii românesci in afacerile publice, iara oficiolatele sa se umple cu

amplioati români. Dêca acestea s'au potutu esoperá, apoi ei potura sperá si eșeptuirea punctului alu II.

In alegerea mijlocelor spre ajungerea scopului, ei nu trebuia sa fia pré censentiosi, nici de a se tîne de o logica mai strinsa. Ei in dieta, precum si in alte adunări publice, aci apelau la dreptul ratiunei, aci la dreptul istoric. Astazi faceau din constituéne terei tabula rasa, manc se provocau iara la constituéne avitica. Acum luau cuventu pentru drepturi nationali, curendu dupa aceea pentru egalitatea individuala. Ei zugraveau starea cea apasata a poporului cu colori si mai negre, numai că cu atât'a mai bine sa-si acopere nelegiurile. Ei se numeau amicii pâcei si ordinei publice, si totusi nu se rusinu a rescula poporulu prin ideile loru cele communistice.

Int e argumentele mai desu usuate, dara si cele mai gretoise ale demagogilor români erau mai cu séma acelea, ca legile terei, prin urmare si cele din 1848, cari li-au datu libertatea, pentru ei de aceea nu suntu deoblegatöie, pentru ca s'au adusu fâra conlucrarea loru. Asta assertiune a loru e cu atât'a mai vatamatore, cu câtu elu— dice— a arestatu mai susu,— ca si nobilii români se representau in tiéra si in legislatiune, si ca petotindenea legile cele noue se aducu in continuitate constitutiunale, altintrele reformele in statu ori n'aru fi posibili, ori aru trebuí eluptate pe cale revolutiunaria.

In fine pamphletistulu nostru inchide cu Romanii, că si cu Sasii, cu o filipica finala, condamnandu-le tôte lucrările loru politice reasumte dela 20 Oct. 1860 incóce, si frângе bâtiulu osindei inca odata asupra concluselor congressuali, asupra adressei nostre câtra tronu, asupra ovatiunilor ce a intempinatu deputatiunea Româna in Vienn'a, pâna si asupra priimirei celei pré gratiose. Pe urma mai trage si o paralela intre națiunea s'asa si româna, cari in interesele sele suntu un'a altei'a antipode, si se mira, cum totusi aceste doue națiuni eterogene au potutu merge asiá mâna'n mâna spre stricarea connatiunilor magiara si secuia. Apoi crede a fi astfelu caus'a naturale in burocratismulu ambeloru aceloru națiuni. —

In cap. VII. continua Doctorulu nostru de a anatemisá si procesur'a regimului fatia cu Sasii si Români.

Ei ierla regimului ori ce slabiciune omenesca, dara trebuiu sa condamne acele mesuri ale acestui'a, ce nu se potu justificá nici prin resultate, nici prin intieleptiunea politica.

Ce se atinge de Sasi, elu nu se pote impacá cu aceea, ca regimulu a umplutu tiéra cu amplioati sasi, ca a introdusu limb'a germana prin tôte oficiele, ca a concentratul tôte dicasteriele la Sabiu, ca a concesu Sasiloru sa priimesca iara legile austriace etc. etc.

Eara cu privire la Români repetindu din nou calumniele de susu, dice: ca regimulu a deschis u o pôrtâ larga pentru toti buchiarii români cei setosi de slujbe, si ca a aplicatu pe totu graniceriulu, ce putea macaru numai ceva ceva celi si seria germanesce, ca cu astfelu de amplioati a introdusu o administratiune si justitia nelegale, stupidă, partisana, etc. si ca a ingaduitu Româniloru a-si formá organe proprie, adeca congresse, comitete, deputatiuni etc. ce conturba legea si constituéne.

Ei — legislatorulu din brosuri'a nostra — nu denega ca legile din 1848 a intardiatu de a regulá si libertatea națiunale a Româniloru (sa nu uitâmu ca mai susu dicea ca numai cea individuala le compete.), dar elu e de parere, ca aceste tôte s'aru fi potutu regulá mai bine (pentru elu) pe calea legislativa constituéunale, decâtul pe calea octroismului.

Regimulu nu s'a indestulit u numai de a calcá legalitatea, dara elu totu deodata a latit u cîmpulu usuârei de drepturi politice pentru națiunea româna peste marginile dreptului si a cuviintii. In fruntea posturilor celor mai insemnante a pusu regimulu mai multi individi români, cari nu posedu nice destula cultura spirituale, nice trebuintoile facultati morali. Regimulu apoi a ingaduitu, ca sub scutulu astorufelu de amplioati români, poporulu celu selbaticu sa comita cele mai grosolane escese si conturbâri in posessiune, fâra de nice o frica de pedepsa. Adeveratu — dice elu —, ca si la alte nationalitati se intempla escese, dara ideile cele communistice nice la unu poporu nu a prinsu asiá de afunde radacini că la Români, incepndu dela celu de pre urma bordeiu, pâna in burourile celor mai inalti functiunari. —

Regimulu potu deoblegá pe burocratii sasi si pe demagogii români numai cu aceea, ca le promise pe contul statului si pe daun'a celor alalte doue națiuni (magiaro-secuie) concessiuni esagerate, si stirnira in ei astfelu de dorintie si pretensiuni, pe care nu le va potu imprimi nice odata, astfelu de procesura a regimului o dechiara intieleptulu nostru autoru, nunumai de gresita, dara si pericolosa, pentru ca nu le-a marginitu, si stirnitu astfelu de apetite si la alte națiunalitati din

monarchia, de es. la Italieni in Tirolu, la Slaveni in Litorale, la Poloni in Galiti'a, Slovaci in Moravi'a etc. etc.— exempla trahunt. —

Dêca regimulu aru fi cumpantu tôte aceste momente cu sânge rece, atunci ca elu n'aru fi imbarbatatu postele Româniloru din Ungari'a si Ardélu, si n'aru fi pusu la cosca cele mai momentoase interese de statu pentru nisice folose momentane.

In cap. urmatore trece dascalulu nostru la trebile dietale ardelenesci, pe care eu in unulu din numerii viitori le voi infacișa publicului român, asiá dupa cum elu le-a vediutu prin ochialarii sei cei minunati. —

Dupa unu telegramu a „Herm. Ztg.“ de eri s'au cetitu Marti hârthi'a privitor la incheiarea sessiunei presente a senatului imp. si in cas'a magnatilor. „Wiener Zeitung“ de Marti aduce si biletulu de mâna imparatescu, atingatoriu de primit'a dimisiune a Inaltiei Sele Archid. Rainer de cîtra Maiestatea Sea c. r. apost. Incheierea solemna a senatului imperial se va intempla astazi prin Inaltia Sea Archiducale Ludovicu Victoru.

In $\frac{1}{5}$ l. c. P. Protopresbiteru alu Brasiovului, Archimandritulu Ioann Popsu au fostu priimitu de Maiestatea Sea c. r. apostolica, spre a-si esprimá multiamit'a pentru denumirea sea de Episcopu român gr. or. alu Caransebesiulu. Nou denumitulu Episcopu inca in diu'a aceea au fostu priimitu de ministrii, de cancelariulu Ungariei de Mailátu si de vice-cancelariulu Ardélului bar. de Reichenstein.

Maiest. Sea c. r. apostolica s'au induratu prea gratiosu a emite urmatoriulu p. n. biletu cîtra contele Mauritiu Pálffy loc. de mares. campestru si locuitoriu alu regatului Ungariei:

Iubite conte Pálffy ! Dispendiendu-te cu gratia de postulu de locuitoriu alu Meu in regatulu Ungari'a si retienendu-Mi reapplyrea Diale in armat'a, Me aflu indemnatus, ca nou semnu alu deplinie Mele multiamiri de bunele servitie, documentale cu ravn'a, câtu ai fostu in acelu postu: ati dâ, fâra taxa, crucea cea mare a ordinului Meu Leopoldinu cu decoratiunea militara a crucei ca valeresci.

Laxenburg 18. Iuliu 1865.

Franciscu Iosifu m. p.

Dupa unu telegramu a lui „Herm. Ztg.“ etc. de Marti afâamu ca Lunea trecuta dupa ce s'a terminat u ordinea dilei in cas'a ablegatiloru senatului imperialu, presiedintele cetesce o hârthia a presidiului ministerialu, prin carea comunica casei, ca Joi in $\frac{27}{15}$ l. c. va urmá incheiarea solemna a sessiunei dupa tôte modalitatile, ca si in trecutu. Cas'a decide a nu mai t iné siedintie. Protobevera multiamesce presiedintelui casei; de Hasner multiamesce casei pentru spriginulu ce l'au manifestat, face o reprivire asupra lucrârilor din sessiunea acésta, si-si esprimá dorint'a, ca constituéne sub scutulu providentialu si imperatescu sa se desvólte si mai departe. Dupa aceea unu vivat intreiu Imperatului ! —

Sabiu in 14 Iuliu 1865. Dupacum'audim'u, si dupa sciri, ce ne vinu deadreptulu, s'au intemplatu mai multe nenorocieie caute prin focu. Asiá la Zizinu unde s'a causatu din o pușcatura nesocotita; la Sacadate din fulgeru; iara la Oprea si Strez'a Cartisiór'a, de unde avemus si o trista corespondintia facendu copii focu in o siura. Spatiulu nu ne iarta de astadata a publică corespondint'a in estinderea ei si asiá spunemu numai caflăcarile au mistuitu vre-o 170 de case si 200 de siuri. Miseria bietilor nenorociti e mare si ajutoriulu grabnicu de lipsa !

Csernegy hâz lângă Timisiór'a in 29 Iuniu 1865. Dlu Prot. Districtualu Meletie Dragiciu facu o provocare oficioasa preotimei parochiale, ca sa faca consegnare despre poporulu socotitu serbescu din comun'a nostra, in urm'a cărei ca sa pote on. Consistoriu a re'parti spesele Congressului serbescu din Carlovetiu. Insa poporulu neinvindu-se a luá parte la consegnare, preotimea locala au luat protocolu si in 6 Iuniu a. c. l'au si substernutu on. Consistoriu. Deci ca on. publicu cititoriu sa pote mai bine judecă, cum ierarchia serbescă de unu seculu si jumetate intieleptiesce (?Red.) s'au nevoit u prin supremat'a bisericësca a impune limb'a serbescă in scole si biserici (din seculi au calculat si au sciutu, ca va sa fie odata totala despartire de ierarchia serbescă); cum pre toti acei'a, căror'a li s'au impusu limb'a serbescă in scola si biserica voiesce a-i trage cîtra națiunea serbescă si in Congressului serbescu ai societă de Serbi; insa cum de alta parte poporulu fiindu luminat u prin inteligiția sea româna, tocmai acum'a candu aru si mai de lipsa ierarchiei serbesci de densulu, ei respondu cu „nu ve cunoscem“: ne vedem constrinsi a dâ publicitathei mai josu aretat'a relatio si protocolu.

N. M.

Nr. 39.

Onoratu Consistoriu !

La 'ntielesulu ordinaciunei consistoriale din 1 Maiu Nr. 241. precum si a provocării D. Protopr. district. Meletie

Bregiciu, din 10 Maiu a. c. Nr. 112, subseris'a preotime parochială din Csernegyház și lîne de mare onore de-a poté incunoscintia pre on. Consistoru din Timisiór'a: cumca după priimirea acelor'a indata Joi in 13-a a. I. adunatul fiindu poporulu in biserica, inca subt' domnedieesc'a Liturghia de pe amvonu, acea ordinaciune Consistoriala, și provocare a D. Prot. preotulu Nicolae Murariu, raru, și cu intielesu au cetit'o și publicat'o, fără de a se face vreunu sgomotu. După aceea din partea pomenitului preotu, poporulu carele cu atențuire au ascultat, s'au indrumat la cas'a comunala pentru consemnarea acelor'a contribuenti și atarnatori socotiti, de națiunea și ierarchia serbescă, ca după aceea se pôta on. Consist. după case, séu capete a re'nparti speselle Congressului serbescu. Insa poporulu adunat, la acea provocare nevrendu a luă parte la consemnare, preotimea locala s'au vedutu silita a luă protocolu cu densii adunandu-i la cas'a comunala, și pre acelu protocolu, pre carele aici sub %. alaturat, cu umilitia lui trameate autenticat, on. Consistoru spre mai departe oficiosa pertractare și tramitera la Seauulu patriarsiescu din Carlovitiu. Csernegyház in 6 Iuniu 1865. Ai on. Consist. prea umiliti Marcu Popoviciu m. p. parochu, Nicolae Murariu m. p. parochu român.

Protocolu

despre siedinti'a Comitetului comunala tinuta in 30 Maiu 1865. din partea corpului preotescu și a magistratului comunala reprezentativu din Csernegyház sub presinti'a D. Marco Popoviciu parochu român, și in presenti'a on. jude Per'a Gyurkin, Vasza Zsikin Casieru, Ilia Golub, Efremu Paichinu Jurati și a on. d. Franciscu Mag'a notariu comunala prin Nicolae Murariu parochu român.

Nr. I. Dupa ce mainante din demandaciunea judeului comunala Per'a Gyurkin totu poporulu fără de osebire au fostu presentat in cas'a comunala, on. d. parochu că presid. de nou a facutu cunoscetu poporului intielesulu ordinaciunei Consist. după acea le-au spusu, ca numai aceia cari se socolescă a fi Serbi au dreptu a luă parte la consemnare, fiindca de Români susu laudat'a Ordinaciune Consist. nu se atinge: apoi iau invitatu a luă parte unulu după altulu la consemnare; la care poporulu nici cum nu s'au invoitu a se conscribă, ci eata ce respunsu din partea poporului socotit Serbu s'au datu-asiă precum urmăza:

Noi numai din tradițune și din obiceiū ne tînemu a fi Serbi, dar nu ca dora noi amu fi adeverat din sânge serbescu nascuti, fiindca noi din vechime ne-amu pomenitul totu cu preoli români insa fiindu ei sub Episcopi totu Serbi au introdusu limb'a serbescă in scola și in biserica, și la acést'a din urma să astadi din partea preotiloru aflâmu mangaiere cu dumnedieescă slujba: dar noi nici acést'a nu potem tagadu, că dora noi din vechime ni-amu nascutu din parinti din cari s'au tat'a au fostu Serbu și mam'a româna, s'au din contra, ca au fostu tat'a Românu și mam'a Serba, destulu ca noi iubim limb'a și sfant'a slujba romanescă și serbescă, macar ca pre acést'a din urma putini o pricepem, dar de a o vorbi bine nu e vorba: de unde urmăda, ca fiindu noi mai multu Români și să din sânge romanescu mestecatu, nici intr'unu modu nu ne potem desparti de neamurile și fratii nostri Români, că de cei de unu sânge cu noi, ci voimur că precum pâna acum'a amu fostu; asiă și de acum inainte voimur a fi unu popor intr'unu trupu și nedespartit.

Dar aceea ce noi amu intielesu din Jurnalulu serbescu „Napredack“ cumca onor. Congrssu serbescu adunat in Carlovitiu in 25 Ian. (6 Fabr.) au alesu terminulu, că o parte a poporului socotit serbescu (din Comun'a Csernegyházului sa fia supusa parochului serbescu din Fabriculu Timisiórei precum vedem) să din ordinaciunea Consistoriala, ca suntemu provocati la contribuirea speselor a Congressului Serbescu din Carlovitiu, noi acum vedem, ca tôte acestea s'au facutu fără de a ne fi intrebatu mai inainte cine-va pre noi, de ce parere și partida naționala suntemu, ci s'au lucratu de noi fără de noi.

Dreptu acéea; noi protestâmn in contr'a decisiunei Congressului serbescu de noi atingatore, fiindca noi nu priimim acea despartire dela preotii nostri din Csernegyház, nici voimur a parasi biserică, pre carea parintii nostri și noi din prelunga cu fratii Români cu mari jertfe amu zidil'o, — s'au edificat'o.

Nu cunostem alipitur'ă și adaugatur'ă nostra, dar nici supunerea la parochulu serbescu din Fabriculu Timisiórei, dar cu atât'a mai putinu contribuirea la spesele Congressului serbescu, — din Carlovitiu.

Ci noi serbatoresce ne declarâmu, fiindu la o intielegere cu fratii nostri Români, — ca Comun'a nostra, biserică, preotii și totu poporulu ne vomu tîné și alcatu la acea ierarchia, și la acelui Episcopu, de care se va tîné comunele din juru, precum Girod'a, Remetea, Ianov'a, Muraniu, Secsáni Zsadány și cele de dincolo de Timisiór'a Comune românschi.

Si asiă acestu protocolu parte cu propri'a subsciere,

parte cu punerea crucii la numele nostru in sati'a onoratalui Comitetu intârimu, sfonoratului Consistoriu spre oficiós'a pertractare și spedare la scaunulu patriarsiescu din Carlovitiu cu umilita i tramitemu din Csernegyház Sig. ut supra.

(L. S.) Marcu Popoviciu m. p. parochu presidinte, prin Nicolae Murariu m. p. Parochu.

(L. S.) Per'a Gyurkin m. p. Jude comunala, Vesza Zsikin m. p. Casieru, Efremu Peikin m. p. Ilia Golub Jurati, Franciscu Mag'a Notariu Comunalu și subscritoriu numelor.

Vasz'a Zsidinu m. p. Iov'a Iovinu m. p. Isiv'a Vaszin m. p. Adamu Zsidinu m. p. Fosch'a Isidinu m. p. Nicia Netrinu m. p. Damianu Zsikinu Ilia Golub. Tom'a Gynkinu. Gyir'a Gyudinu. Vasz'a Isidin bun. Isiv'a Iovinu Traila Risula, Tot'a Urdinu și alii.

Franciscu Mag'a m. p. notariu, că subscr. numelor.

Principatele române unite.

Dupa soile vieneze, principale Cuz'a aru si incunoscintiatu prin o nota a ministeriului seu de esterne pre puterile garantă despre adoptiunea siuului seu Alessandru; pe Pórl'a inse aru si incunoscintiatu despre acést'a prin o autografă adresată marului veziru. Pre lângă actele notifacatoré se dice, ca s'au adusu si documentulu de adoptiune, vidimatu de Metropolitu si de ministeriu. Totu acele foi inse denegă cu totulu realitatea scirei de mai susu, și arata starea principelui și a principatelor ca cea mai critica. Partid'a boierescă, se dice acolo, care e nemultiamita cu starea lucrurilor de fată, agita pe sub mâna pentru returnarea principelui Cuz'a in favoarea unui principie strainu, séu déca din respecta cîtra inalt'a Pórla acést'a nu s'ar poté realiză, — in favoarea duoru principi, după cum au fostu mai inainte.

Cumca lucrurile nu suntu tocmai asiă de negre, precum le descriu soile nemtiesci ne dovedește scirea, ca principale Cuz'a au plecatu la bâi, concrediendu ministeiului guvernului pe cătu tempu ya absentă cu adaugerea, ca acele agende care'l'u privescu pe densulu, se i se substernă la reintorcere. — Inainte de plecare principale emite o proclamațione cîtra poporul în termeni forte parintesci.

Prospectu politicu.

Inlauntrulu monachiei noastre vieti'a politica de astadata e forte fructifera. Demissionari, denumiri, proiecte, presupunerii proorocii chiaru s. a. de felulu acestor'a din destule. Cu tôte acestea senatulu imperialu si-au continuat lucările sele și vedem ca și gratuléza — in contr'a atâtioru păreri indoitoră despre continuitatea lui, — vieti'a indelungata. Definitivu nu potem sa vorbim nimică despre situațunea internă, cu atât'a mai vertosu cu cătu inca nu avemu nici list'a completa a noilor ministeriu, nici program'a aceluiasi.

Ne intorcemara privirea asupra celor ce se intemplă in afara, și ne oprimu mai intâi la multu pomenit'a cestiune inca nedeslegata a Schleswig-Holstein-ului, carea se vede a fi devenitul mărulu de cîrta intre Austri'a și Prussi'a. Cesta din urma — lucru cunoscetu acum — vrea sa fie singur'a possessoră acestor ducate. Dupa ce ina pe cale diplomatică nu iausuccesu, sa incérea cu amenintări, și de acolo apoi inarmările fortărețiloru și anecdotele cele multe, despre prepararea atâtioru patrone, cu cari soldatii prussiani sa întesca in austriaci.

Idea congressului europenori cătu o desprețuiescă unii omeni politici, ea totusi i si scote capulu din candu in candu. Ministrulu francesu de esterne sa se fi esprimatu cîtra solulu austriacu și prussiano, ca atâtul cestiunea Schleswig-Holsteiniana, cătu și cea româna, fără de unu congressu nu se voru poté deslegă. — Cestiunea escata din diferintele intre Pap'a și reg. Victoru Emanuilu, sa vede aprópe de deslegare, la ce va contribui forte multu acum definitiv'a recunoștere a regatului Italiei și din partea Spaniei. Intalnirea reginei Isabel'a cu Imperatulu Napoleonu nu se demintiesce, ci se modifica întratâta ca are sa fie in Biaritz.

Alegerile in Anglia suntu pe gatatu și se dice ca au este pe partea liberalilor. Universitatea Oxfordiana s'au purtat mai neliberat la alegeri, lasandu pe candidatulu ei Gladstone sa cada. Impregiurarea acést'a se dice ca au castigat lui Gladstone și mai mare popularitate și su alesu in alte cercuri.

Inscriintiare literaria.

(Banatu in diua SS. Petru și Pavelu 1865.

Cu ajutorioului Imperatulu imperatiloru, și din grat'a bu-nului Domnitoru pamantescu ne avertaramu poi gr. orientalii români ai Austriei și biserică nostra la anticulu locu de onore — ni se redeschisera incuiatele porti ale vechei și venerabilei noastre Metropolie. O binefacere mare acést'a; — o lacrima mai pucina pe palid'a fatia a românilor gr. orient. o radia de mangaiere mai multu se revarsa spre multu sven-turat'a și trist'a loru biserică; — o caldura divina radica immele cele mai desperate și fibrele corpului amortită parca

voru sa începe și pulsă mai rapede, mai cu viiunie. — Importantia acestui mare daru o vomu cunoșce mai bine în cel mai de aproape venitoriu.

Mare si multiamita Ddieului nostru, carele ascultă suspinul unui poporu întristat din vîcuri! — Onore si omagiu Imperatului nostru Francis cu Iosifu I., carle nu numai cunoșcu ci și execută sentința spiritului tempului, vocea poporului, vocea lui Ddieu!

Tempulu și istoria in eternu va binecuvantă, pre barbatii acei, cari au miscat tota părțea și au colucratu cu zelul și cu credintia de ajunserămu la met'a dorita; — lucrările loru vor fi pururea cu lauda și cu onore comemorate.

Totu aceste lucrări apoi și alte cause au staruitu in subscrisulu ide'a și voi'a de a compune o disertatiune, care se arete referintiele și diferențele Românilor gr. or. din Austria cu Ierarchia serbescă dela Carlovitru s. a. s. a. — Pentru disertatiunea acăstă, carea a potutu dă vre-o 8-9. côle tiparite să deschisă prenumeratiune in 10 și 11. Martiu 1862. in foile nôstre periodice din Transsilvani'a, unde să disu, ca opulu vă costă pâna le 80-90. cr. v. a. și să cerutu unu anticipatu de 50 cr. pentru a potă incepe indată tiparirea. Insciintiarea opulu să acceptat cu celu mai mare entuziasmu, care inse currendu se paraliză prin anonimitatea auctorului. Spre domolirea acestei recele să publicatu in 3. Ianuariu 1863. in „Teleg. Rom.“ ca nu se cere anticipatulu, ci uumai subscrimerile doritorilor de a-si cumperă cartea.

Astadi sta lucrulu altfelu. Nen'crederea, indoiel'a și fri-ca fia fostu in inim'a cuiva, fia fostu numai in buze, au secatu de odata cu fantașa loru „anonimitatea“ . . . căci parintele pâna astadi reu nu mai are causa de a-si ascunde și de acum inainte fetulu seu, temendu-i vieti'a și temendu-i sörtea sea propria. . . . — Opulu se va dă publicitatiei sub numele auctorului seu . . . și ecă acum se și inscintieza onor. publicu, cum ca opulu de lun'a trecuta se astă dejă la tipografi'a Archidiecesei nôstre gr. or. din Ardélu, de unde ni se inscintia, ca in 4-5. lune, va sa dica pâna la capetulu lui Octobre a. c. va esă tiparitu. Deca neincrederea și celelalte două surori alei ei se voru fi estinsu și asupr'a opulu insusi, intielegemu intern'a valore a materiei lui: atunci le spunemu, ca opulu se va comendă elu insusi bine — reu, in data se va invoi cineva a celui cuprinsulu lui, care urmăza acă mai in josu. Afara de acăstă arelāmu, ca materi'a in decursulu tempului să mai intinsu, și mai inavilisită preste tolou, dar mai vertosu in sectiunea din urma: despre drepturile Românilor banâtieni, in cătu se crede — cum ni se inscintia ca va dă la 20 côle, tiparite. — Pretiulu opulu in momentulu de facia nu se poate desige, potemu inse asură, ca cöl'a nu va trece preste 10 cr.

Aceste cercustări indereptatiescu pre auctořu a speră, cum ca toti carturarii români mai vertosu cei din Austria, voru grabi a și cumperă opulu ce-lu prblicāmu acă platindu acum inainte 50 cr. v. a. fia care la celu mai aproape colectantu, remanendu restululu a se depune la priimirea opulu, iéra p. t. DD. colectanti cei numiti in anunciu din 1. Martiu 1862. și inca acestia: D. Vasiliu Babesiu cojude la Tabula regia in Bud'a-Pest'a, Domnii Atanasiu Siandoru și Ioanu Rusu Prof. in Aradu, D. Demetru Iacobescu Protopopu in Medi'a, D. Lazarn Tiapu Parochu și Ases. cons in Diorlentiu-mare, D. Petru Ratiu de Caransebesiu Jude cere. in Cacova, D. Petru Ned'a Jurasoru cerc. in Ducnecea—suntu cu totle cuvenintă rogati e solicită, că cartea acăstă de interesu generalu eclesiastic-natiunalu se strabata pâna și in casele agricultorilor carturari din tinuturile Domnielor sele și pâna la 1. Septembra a. c. ami tramite banii adunati impreuna cu liste prenumerantilor și aceloru ce au datu anticipatulu de 50 cr. și a celoru ce și-au datu deocamdata numai parola, ca candu voru priimă cartea, voru platî-o. Din bani voru detrage 10% pentru spesele postale și pentru faticele avute, carea mica rebonificatiune materiala mai adaugemu și ceea a inimei — . o multiamita serbinte, sempiterna.

Pentru comendarea acestui opuscul auctorulu vine a rogă cu tota umilită și devotinea pre Escenti'a Sea Domnulu Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a și pre ceialalti Prelati ai noștri bisericesci Eugeniu Hacmanu și Procopiu Ivaceioviciu, cum și pre Ilustrii barbati ai Romaniei: D. Andreiu Mocinide Feneu, D. Georgiu Hormuzachi Vicepresidentu alu Societăției pentru literatur'a și cultur'a română din Bucovina, D. Georgiu Poppa Comite supremu in Aradu. — De ore-ce carteă acăstă, cautându la interesulu ei generalu romanescu, ar trebui sa trăca preste murii confesiunali și se strabata pretotindenea, unde bate inima de român, (eu asiu dorî, că ea fia mai ferice că sorus'a „cele VII vînturi“) asiă subsemnarea și impartirea ei si intre fratii gr. cat. cum pre Escenti'a Sea D. Archiepiscopu și Metropolitu gr. cat. Conteles Alessandru Sterca-Siulutiu, Domnii Episcopi de aceasi con-

fesiune Dr. Alesandru Dobră și Dr. Iosifu Popu-Seliagianu, pre Venerabilulu Capitulu din Diecesea Armenopoliei, pre Reverendismulu D. Canonicu etc. Timoteiu Cipariu și pre toti binevoitorii. (Va urmă.)

Publicationi.

Intru intielesulu §-ului 4 alu statutelor Reuniunei femeilor române Membra activa a reuniunei pote si oricare dame va numeră pe sia-care anu celu mai pulsnu 1 f. v. a. la fondul Reuniunei, și cu atâtă mai vertosu acele care-si voru capitalisă, acea tacă depunendu la casa odata pentru totdeaun'a o suma corespondiatória, după care să se pote trage venitul siguru analogu tacsei ce numera. In anii dintâi ai inscintiarei acestei Reuniuni au numerat la fondul ei câte unu capitalu, din care se trage venitul anualu siguru și curat, intre alii și altele urmatorii domni, archipastori și domne: 1850.

Zoe I. Iug'a in Brasovu m. c. 100. Stan'a C. Belgasoglu 100 f. Sof'a Br. de L. de Wohlgemuth Sibiu 50 f. Zoe St. Stoic'a, Bucuresci, 40 f. Mari'a vid. Steriu, Brasovu, 20 f. Mari'a Ioann Branu Capitanitia, Sibiu, 20 f. 1851.

Baronés'a G. Sin'a Vienn'a m. c. 1000 f. Episcopulu Vas. Erdeli, Oradea mare, 100 f. Ann'a Rudolfu Orgidau Brasovu, 100 f. Constant. Bicu Brasovu 46 f. 40 xr. Episcopulu Sterca Siulutiu Blasius, 40 f. Archimandr. Patriciu Popescu, Banatu, 40 f. Ecaterin'a Popescu din Lugosiu, 21 f. Carolin'a Dumovită din Vienn'a, 20 f. Todorit'a Balanu, Bucuresci, 20 f. 1852.

Constant. Hormuzache dela mai multe cocōne, care n'au voită a se numi (298 #) m. c. 1390 f. 66 xr. Episcopulu Andrei Br. de Siagun'a, Sibiu, 290 f. Iulian'a Mocioni de Foen 260 f. Marele Ag'a Eudocse Hormuzache, Cernautiu, 100 f. Raluca I. S. Gerasim'u, Bucuresci, 60 f. Gubernatorulu Princepe Carolu de Swarzenberg, Sibiu 50 f. Capitululu gr. cat. Oradea Mare 50 f. 1853.

Cocón'a Elisá G. Sturdza n. Hormuzache dela mai multe cocōne care n'au voită a se numi (290 #) m. c. 1352 f. 30 xr. Baronés'a Isigen'a S. Sin'a, Vienn'a 140 f. 57 xr. 1854.

Maieștatea Sea Elisabeta Imperatres'a Austriei (in 8 Iuniu) m. c. 750 f. Preotés'a Mari'a V. Tineu, Versiciu 30 f. Nicolae Nagi, Parochu in Vienn'a 30 f. Georgie Vasileviciu, Guia in Ugari'a 28 f. 1855.

Ecaterin'a G. Ioann, Brasovu m. c. 222 f. Mari'a Gavrilu Maneanu din Brasovu testati 50 f. Episcopulu Aradului gr. res. Procopie Ivatscoviciu din sum'a adunata de 222 f. 27½ xr. Constantin' Udrea, Lugosiu 20 f. 1857.

Constantin' Hormuzache, (60 galb.) 270 f. 1860.

Archimandr. Patriciu Popescu v. a. 120 f. Mari'a D. Nicolau, Brasovu 50 f. Barbar'a vid. Crisanu 42 f. 1861.

Episcopulu Vasilie Erdeli v. a. 100 f. 1863.

Iancu Archimandrescu, Brasovu v. a. 200 f. 1864.

Elen'a Vas. L. Popu esel., Sibiu v. a. 20 f. 1865.

Cristin'a Romanu Capitanitia, Codlea v. a. 20 f.

Pre lângă acestea sume au intratu in anii trecuti dela mai multe Comune românesci, precum din Alb'a Iuli'a Zlatn'a, Bistra, Unedóra, Hatieg, Orestia, Blasius, S. Regenu, Boitia, Ruisioru, Resinariu s. a. s. a. sume dela căte 40 f. pâna la căte 200 f. m. c. eara din Bucovina venira totu prin stariile ilustriei famili Hormuzache numai in anulu 1851.

Numai prin asemenea caldura și devotamentu fondul Reuniunei ajunse in stare de a cresce precum a crescutu, eara administratiunea leala ii asigura existinta și prosperarea lui.

Ne place a crede ca in dilele nôstre inca se voru află dame iubitore de omenime și pline de o ambițiune nobila pentru stimă secului propriu, care darăde dela Ddieu și cu stare materială mai insemnată, voindu tolou odata a scapă și de incomoditatea de a ingrijii pe siacare anu pentru numererea tacsei de membre, nu voru lipsi a capitalisă tacăa numeră pâna acum. Deci se face stimatelor Membre din Brasovu și districtu cunoscutu ca list'a ce se tramite spre inscriere arădoue rubrici, un'a pentru tacăa anuala, eara alt'a pentru capitolulu tacsei, pentru că asiă se-si pote alege siacare membră pe care rubrica va voi; se presupune totuodata, că membrele dinasara voru bine voi a compune pentru sinesi totu asemenea lista. Brasovu, 19/7 Iuliu 1865.

In numele Comit. Reuniunei femeilor române prin Anastasi'a Datcu, Presied. Efrosin'a I. G. Ioann, Cassiarită.